

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 62.

Tredie Sessjon.

47de Møde.

Torsdagen den 17de December.

(Forts.)

Ordføreren (forts.): Vi have ligesaa lidt som de to ærede Taler, der have udtalt sig i samme Retning, miskjendt de Billighedsgrunde, hidrørende fra en maaffee almindelig fællagtig Opfattelse af Forholdene, som kunde paaberaabes fra de vedkommende Gaardeieres Side; men vi have ikke kunnet finde, at disse Grunde indeholdt nogen Besoielse for en Erstatningsforordning, vi have ikke kunnet finde, at de indeholdt en tilstrækkelig Grund til Andet end til at lempe Overgangen paa en saadan Maade som den, hvortil Regjeringen selv har erklæret sig tilbøielig, og i hvilken Henseende Udvalget er gaaet et Skridt videre end Regjeringens. Jeg gjentager, hvad jeg sagde ved Sagens tidligere Foretagelse: være disse Billighedsgrunde ikke tilstede, maatte Hensynet til, hvad man nu erkjender, at det almene Vel fordrer, føre til, at man strax forandrede disse Forhold, og det er netop af Hensyn til disse Billighedsgrunde, at Regjeringen har stillet sit Forslag saaledes, som skeet er, og at Udvalgets Fleerhed har gjort et Tillæg til Regjeringens Forslag.

Forsaavidt der er Tale om Erstatning, er det mig aldeles ikke klart, hvorledes den 3die Landstthingsmand for 5te Kreds (Dreier) har tænkt sig, at Spørgsmaalet om Erstatningen skulde forfølges. Der forekom i hans første Foredrag den Yttring, at ialfald burde Omgangen være aaben til ad Lovgivningsveien at søge Erstatning i Finantsloven, naar Loven traadte i Virksomhed. Jeg kan kun dertil svare, hvad et andet Medlem yttrede ved Sagens første Foretagelse, at Veien til Legislatu-

ren er jo aldrig lukket, og, skulde altsaa Forholdene stille sig saaledes, at man i Fremtiden ønskede at gaae ind paa den Wei, saa er den slet ikke spærret, fordi denne Lov ikke indeholder nogen Bestemmelse i den Henseende. Men det, der nu foreligger, det er: Skal man i denne Lov optage nogen Bestemmelse om Erstatning; skal der enten dicteres en Erstatning i Loven, eller skal der forsaavidt forbeholdes en Udgang til Domstolene? Det Første har Udvalget aldeles ikke, af de anførte Grunde, kunnet finde nogen Anledning til, og man maa vedblive, hvad man i den Henseende har yttret, at det vilde blive noget høist vilkaarligt, det hele Spørgsmaal om Erstatning. Det vilde være vilkaarligt i Særdeleshed, naar Loven i det Hele udkom, som den foreligger, saaledes nemlig, at dens Fuldbyrkelse skydes ud indtil Aaret 1860. Hvorledes Forholdene da ville stille sig for de enkelte Gaarde, om der vil blive flere Bagergaarde, end der nu er, hvor nær den ene Gaard vil komme til at ligge ved den anden, hvorvidt deraf vil fremspringe en forsøgt Concurrence osv., det er Altsammen Noget, som det er umuligt nu at afgjøre Noget om. Men, ligesom vi ikke have kunnet finde Anledning til at anbefale, at der i selve Loven skulde optages en Erstatningsbestemmelse, der efter Fleertallets Mening maatte falde Statens Kasse til Last, en Erstatningsbestemmelse, der vilde savne alt retligt Fundament og gaae ud paa en aldeles vilkaarlig Gjenstand, saaledes have vi endvidere formeent, at der paa ingen Maade kan være Anledning for Legislaturen til at optage i nærværende Lov en saadan Forbeholdenhed af at henseskyde til Domstolene et Spørgsmaal, som vi antage for at høre ind under den lovgivende Magts egen Afgjørelse. Der er med Hensyn